

BERGEN NÆRINGSRÅD

INFO ^{nr.} 3
2004

Å VÆRE ELLER IKKE VÆRE – I NORGE

TEMA: SKIPSFARTSMELDINGEN

HVOR GÅR DEN MARITIME
NÆRING I BERGEN?

s | 3–7

OPTIMIST
PÅ BERGENS VEGNE

s | 10-11

5+ POLITIKERE
MED KLAR TALE

s | 12

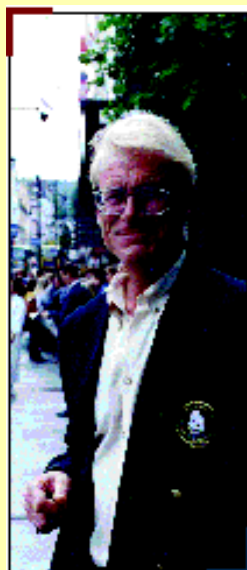
HORDALAND EKSPORTPRIS
TIL SUKSESSBEDRIFT

s | 18

AVGJØRENDE VEIVALG – 3 ELLER 5+ !?

Bergensscenarier 2020 viser klart og tydelig at den hav- og kystindustrielle virksomhet er det viktigste området Bergens-regionen må satse fremtiden på. Tilfeldig eller ikke: I år skal Regjering og Stortinget behandle flere store saker som har avgjørende betydning for fremtiden for det maritime miljø i Bergens-regionen og Norge: Skipsfartsmeldingen, oljemeldingen, skattereformen og omorganisering av Forsvaret.

Flere forskningsanalyser viser at drivkreftene i det maritime miljø er rederiene, der mange i Bergen er eid av familier og norske oljeselskaper. Det er viktig at disse sikres samme rammevilkår som sine utenlandske konkurrenter for at de fortsatt skal satse i og fra Norge. For rederiene gjelder det å få skattevilkår som i konkurrentlandene i EU. For oljeselskapenes del har en samlet bransje foreslått et endret skatteregime på ny aktivitet, og for å stimulere til økt produksjon fra eksisterende felt.

Konkurransedyktige rammevilkår for rederier og oljeselskapene er et nødvendig veivalg for å sikre selskapenes virksomhet i og fra Norge. Selskapene kan selvstendig flytte eller øke sin virksomhet utenfor landet, men ringvirkningene er langt større for tusenvis av bedrifter i Norge – nemlig alle dem som er leverandører og samarbeidspartnere til rederiene, oljeselskapene og marinen.

Selv om Norge i disse sakene tilpasser skattereglene til konkurrentlandenes lavere nivå, vil likevel virksomheten i det maritime miljø være et betydelig skattefundament for landet.

Bergen Næringsråds siste undersøkelse blant bedriftene i det maritime leverandørmiljø viser et klart avhengighets- og samspillforhold mellom bedriftene for at de sammen skal utvikle konkurransedyktige produkter og tjenester. Trond Mohn, eier og administrerende direktør i Frank Mohn AS, som omsetter for 3 milliarder i året og er markedsleder innenfor sine nisjer sier: "Våre norske rederikunder er av svært stor betydning for produktutviklingen som er

vingende nødvendig om vi skal henge med og forsvare vår markedsposisjon. Det er derfor viktig å bevare familierederiene i Norge og skape forståelse for privat eierskap."

Mange av leverandørbedriftene er relativt små og sårbare. Hvis de taper leveranser til sine store norske kunder, kan det derfor gi negative spireffekter i det samlede miljø.

Bergen Næringsråd mener at Norge har økonomisk handlefrihet til å gi den maritime verdiskapningsklynge de internasjonalt konkurransedyktige vilkår som skal til for å opprettholde og videreutvikle næringen. Dette er av stor betydning for mange bedrifter og samfunn langs kysten. Hvis vi mister denne verdiskapningen, reduseres skatt på bedrifter og samfunnsnyttige investeringer går tapt. Rammer man næringen blir spørsmålet - hvilken annen verdiskapning skal være internasjonalt ledende?

En hovedutfordring er å få alle stortingsrepresentantene til å forstå betydningen av samspillet i hele det maritime miljø. Vi håper at Stortinget gjennomfører en politikk som gir forutberegnelighet og synergien 5+ for Norge og det samlede maritime miljø. Det må være utillatelig at Stortinget forskusler mulighetene ved at det treffes velvillige "halveisvedtak". Det er ikke godt nok.

Helge S. Dyrnes

Helge S. Dyrnes

MØTER I BERGEN NÆRINGSRÅD 2004

Mandag 24. mai

Ettermiddagskonferanse i regi av ressursgruppe Kultur og Finans. En konferanse for finans/investormiljøet, film, musikk og designindustrien. Sted: Kulturhuset USF Kl. 16.30 – 19.30 avsluttes med sosialt arrangement og Nattjazz.

Onsdag 26. mai

Kjapt & Nyttig – Deloitte & Touch
Pensjonsreformen - Oppfølging av tidligere møter om tema. Sted: Grand Selskapslokaler. Kl. 08.15 – 10.00

Fredag 28. mai

Olje- og gassmeldingen. Konsekvenser for leverandørene. Grand Selskapslokaler. Kl. 08.15 – 10.00

Fredag 4. juni

Bergen Expression – Kulturhuset USF
Heldagskonferanse

Onsdag 9. juni

Sommermiddag, Mangfold i Ledelse
Sted: Kulturhuset USF. Kl. 19.30

Torsdag 30. september

SMB dagen - En heldagskonferanse for små og mellomstore bedrifter. Sted: Hotell Norge

Onsdag 17. November

Årskonferanse og årsmiddag

Fredag 10. desember - Julelunsj

Utdeling av Sunnivaprisen i samarbeid med KLP

Nærmere informasjon om møtene finner du på www.bergen-chamber.no

INFO NR.3 – MAI 2004

Olav Kyrres gt. 11
Postboks 843, 5807 Bergen
Telefon: 55 55 39 00
Faks: 55 55 39 01
Hjemmeside: www.bergen-chamber.no

Ansvarlig, red.: Helge S. Dyrnes
Red.: Kari Amble og Argument Bergen
Redaksjonen avsluttet 19. mars
Design og produksjon:
Reklamebyrået AG2
Tlf.: 55 32 17 00
E-post: post@agbyra.no
Trykkeri: Designtrykkeriet
Tlf.: 55 20 77 88
Opplag: 3500

Ved ettertrykk skal det henvises til kilde.

Annonser og priser:
Tlf.: 55 32 17 00 – Maria H. Strandenes
maria.strandenes@agbyra.no

INFO kommer med 6 utgivelser årlig.
Utgivelsesdatoer i 2004:
30.01, 26.03, 21.05, 27.08, 21.10, 02.12

Bergen Næringsråd har følgende e-post adresser:
helge.dyrnes@bergen-chamber.no
morten.mikkelsen@bergen-chamber.no
torbjorn.torsvik@bergen-chamber.no
kari.amble@bergen-chamber.no

For øvrig kan generell post til Bergen Næringsråd sendes til: firmapost@bergen-chamber.no

Tips oss! E-post: kari.amble@bergen-chamber.no - Tlf. 55 55 39 06

Johan G. Hvide (44) er disponent og styremedlem i familierederiet Seatrans. Han er utdannet sivilingeniør ved NTNU og siviløkonom ved INSEAD i Frankrike. Hans far, Wollert Hvide, startet Seatrans sammen med Bjarne Kyrkjebø i 1970. Seatrans-gruppen omfatter 27 skip, og har virksomhet innen transport av kjemikalier og papir samt linjefart i Nordsjøen. Rederiet har 75 ansatte ved hovedkontoret i Bergen og ved utekontorer, og knapt 500 seilende.

Å VÆRE ELLER IKKE VÆRE – I NORGE

Johan G. Hvide står ved roret i Norges Rederiforbund i kampen for en skipsfartspolitik og en skatteretorm der målet er likeverdige konkurransevilkår med utenlandske redere.

- Som bedrifter vil de norske rederiene klare å tilpasse seg i den internasjonale konkurransen. Spørsmålet er om samfunnet ønsker at norske redere skal drive sin virksomhet fra Norge eller i utlandet, og hvor stor del av verdiskapningen som skal foregå i Norge i fremtiden. I så måte er kampen for en ny skipsfartspolitik og for fjerning av formueskatten et være eller ikke være for Norge som verdens tredje største skipsfartsnasjon.

...fortsetter på neste side

//

Norske rederier
må sikres
de samme
skattevilkår
som i EU

...fra side 3

Johan G. Hvide

Etter fire år som visepresident overtok Johan G. Hvide i mars som president i Norges Rederiforbund. Dermed er det også blitt hans lodd å lede kampen for nye og bedre rammebetingelser for norsk skipsfart. De politiske slagene om skipsfartsmeldingen og skattereformen er nær forestående. Mye står på spill. Bergensrederen er mild i formen, men klar i talen:

Fornøyd med skipsfartsmeldingen

- Regjeringens forslag til skipsfartsmelding staker ut en ny og offensiv kurs, og det ser heldigvis ut til at den får bred tilslutning i Stortinget. Dette vil være av stor betydning for hele den maritime næringen i Norge, som med stort og smått sysselsetter 75.000 nordmenn til sjøs og på land, sier han.

Hovedpoenget er at norske rederier sikres de samme skattevilkår som i EU ved at overskudd ikke beskattes før de eventuelt tas ut av selskapene. Nettolønnsordningen for sjøfolk blir videreført for offshorerederiene og fartsområdet for NIS-registrerte skip utvides til å gjelde for norsk sokkel. Dessuten åpner regjeringen for at fergereederier i internasjonal fart kan bli omfattet av NIS. For øvrig tonnasje foreslår regjeringen en

kompetansesmodell som innebærer at alle offiserer og ansatte i sertifikatpliktige stillinger blir omfattet av nettolønnsordningen.

- Hvis disse prinsippene følges opp i de årlige budsjettene, får vi et regime som sikrer norske rederier driftsvilkår som er likeverdige med våre europeiske konkurrenter. Det er en nødvendig, men ikke tilstrekkelig betingelse for at rederiene som selskaper ikke flyttes ut fra Norge.

Misfornøyd med skattereformen

- Den andre forutsetningen for videreføring av norske rederier i Norge gjelder eiernes situasjon. I virksomheter der det over år er bygget opp egenkapital i selskapene, belastes eierne med en formueskatt. Dette er i realiteten en skatt på bedriftens egenkapital, og det er en særnorsk skatt. I nesten alle EU-land er den i praksis utviklet for næringslivet. Norges Rederiforbund mener i likhet med en rekke andre næringsorganisasjoner at Norge nå må følge den internasjonale trenden ved at også vi fjerner denne systemsvakheten i vårt skattesystem.

- Men regjeringen foreslår i skattereformen at formueskatten skal tas bort over tre år?

- En gradvis nedtrapping er en dårlig løsning fordi det ikke gir noen garanti for at den blir tatt helt bort. Formueskatten bidrar til en vridning bort fra det norske personlige eierskapet, fordi verken stat, kommuner, institusjonelle investorer eller majoriteten av utlendinger betaler formueskatt. Usikkerhet om formueskattens skjebne vil derfor være et insentiv til private eiere av så vel rederier som andre bedrifter om å flytte selv og ta med sine hovedkontorer til et annet land der dette problemet ikke eksisterer. Det er dessverre ingen tom trussel, vi registrerer nesten daglig at det skjer. Når man vet at mange eiere må ta millionbeløp ut fra bedriften for å betale formueskatt, er det lett å forstå at noen velger å flytte.

Roper ikke ulv i utide

- Noen vil mene at rederne aldri blir fornøyd med rammebetingelsene i Norge, at dere roper ulv både i tide og utide?

- Det er feil. I 1986 stod vi på barrikadene og fikk opprettet Norsk Internasjonalt Skipsregister for å forhindre omfattende utflagging av norskeide skip, og ti år senere fikk vi gehør for en rederibeskatning som gjenopprettet vilkårene for tilnærmet likeverdig konkurranse med andre skipsfartsnasjoner. Heller ikke nå krever vi spesielle fordeler i forhold til de vi konkurrerer mot.

TEMA
SKIPSFARTSMELDINGEN

//

Skipsfart er noe vi får til her i landet

- Vil det være mulig å opprettholde og utvikle en sterk internasjonal rederinæring med base i Norge?

- Hvis vi får gjennomslag hos politikerne for våre synspunkter nå ser jeg ingen grunn til at rederinæringen skal forvitte, verken nasjonalt eller her i Bergen. Fremveksten av Kina og India som industrialiserte land gir økt verdenshandel og nye muligheter for norsk rederinæring. Da er det bare opp til vår egen dyktighet om vi klarer oss i konkurransen eller ikke. Rederiene ønsker å være etablert i land der arbeidskraften er godt utdannet og levestandarden er høy. Og vi har over tid dokumentert at skipsfart er noe vi får til her i landet, fastslår Johan G. Hvide.

Sekretær i Bergens Rederiforening, advokat Øystein Meland, mener den maritime næringen i sum har utviklet seg positivt.

MARITIME BERGEN – PÅ VEI MOT 5 + ?

Hvor står og hvor går den maritime næringen i Bergen? Har rederiene og de ulike utstys- og tjenesteleverandørene lagt storhetstiden bak seg, eller er maritime Bergen på vei mot 5+ i 2020?

For å gi en kvalifisert gjetning om fremtiden er det hensiktsmessig å se på hvordan næringen har utviklet seg de siste 20 årene. Få har bedre forutsetninger for å beskrive viktige utviklingstrekk enn advokat Øystein Meland. Han har i hele denne perioden vært sekretær i Bergens Rederiforening, den lokale avdelingen av Norges Rederiforbund.

Langsiktige og industrielle

- Vår medlemsliste har endret seg i den forstand at flere mindre rederier på midten av 1980-tallet nå er borte. Noen nye er kommet til, og flere av de store aktørene har lagt på seg både med hensyn til tonnasje og med hensyn til ansatte i sine driftsorganisasjoner. Den bergenske rederinæring har generelt vist større stabilitet og overlevelsessevne enn andre steder. Det skyldes nok at aktørene her har satset mer på industriell shipping med langsiktige kontrakter, og mindre på spotrelatert virksomhet. Et annet typisk kjennetegn er langsiktige og tålmodige eiere, med basis i sterke familier. Hadde disse selskapene blitt børsnotert, hadde nok virksomhetene blitt kjøpt opp eller lagt ned for lenge siden.

Meland begrunner dette med skipsfartens dynamikk. – Er det noe som er sikkert i denne bransjen, så er det at

markedene går i bølger. Den langsiktige eier ser og kan leve med dette, forutsatt at vi nå får et skatteregime som skjermer den kapitalen som ikke tas ut av selskapene.

Noen har flyttet ut

Skiftende rammebetingelser har også hatt konsekvenser for shippingmiljøet i Bergen. I 1991 førte Kristian Gerhard Jebsens frustrasjon over den politiske ustabiliteten til at driftsorganisasjonen for Gearbulk ble flyttet til London. Bergen Bulk Carriers valgte å endre og til slutt legge ned sin aktive rederivirksomhet. En annen betydningsfull hendelse på begynnelsen av 1990-tallet var konkursen i Investa, som i en periode var viktig som kilde til risikovillig kapital for nye prosjekter. En annen betydelig aktør i Bergen, Westfal-Larsen, valgte å flytte ut eierskapet til sine bulkskip og legge driften av Masterbulk til Singapore.

Andre har bygget opp

Men næringen har også opplevd betydelig tilvekst i løpet av de siste 20 år. Innenfor kjemikalietankfart er Bergen blitt verdensledende med Odjell og J.O.Tankers i spissen. Wallem Steckmest og Viken Shipping opplever en eventyrlig utvikling under Tom Steckmests ledelse. Også Seatrans-gruppen har gjennomført et vellykket

generasjonsskifte. Helge Eide Knudsen har bygget opp Spar Shipping til et betydelig rederi og Rieber Shipping har utvidet flåten med avanserte seismikkskip. Andre eksempler på nyskaping er Champion Tankers og Bryggen Shipping & Trading, som begge begynte med basis i meglervirksomhet, men som etter hvert har skaffet seg sine egne flåter.

- Listen med eksempler på helt nye virksomheter eller rederier som har svingt seg opp til nye høyder kan gjøres mye lengre. I sum har de siste 20 år både bydd på fenomenale suksesshistorier og på nedturer. Jeg vil likevel påstå at miljøet totalt sett er sterkere nå enn den gang. Kompetansen er høyere og kvaliteten på det som blir levert likeså, sier Meland.

Leverandørene lever av og med rederiene

Hva så med leverandører av utstyr og verkstedstjenester, samt meglere, konsulenter og andre bedrifter som lever i randsonen av klyngen av bergenske rederier? Også her er bildet blandet. En del skipsverft i Bergen og på Vestlandet er lagt ned, mens andre har funnet lønnsomme nisjer for kunder både i Norge og utlandet. Som utstysleverandør fremstår Frank Mohn AS som stjerneeksempel på en bedrift som har profittert på nærheten til rederiene i Bergen. Bedriften omsetter for 3 milliarder kroner og er markedsleder innenfor sine nisjer. I Bergen Næringsråds høringsuttalelse til skipsfartsmeldingen uttaler administrerende direktør Trond Mohn: - Våre norske rederikunder er av svært stor betydning for produktutviklingen

som er tvingende nødvendig om vi skal henge med og forsvare vår markedsposisjon. Det er derfor viktig å bevare familierederiene i Norge og skape forståelse for privat eierskap.

- Vi skrøt lenge av at Bergen hadde et komplett maritimt miljø. Nå må vi nok se i øynene at tiden med skipsbygging i noe omfang er over. Hvorvidt skogen av underleverandører blir like tett som den har vært, avhenger, som Trond Mohn påpeker, av hvor beslutningstakerne i rederiene sitter. Har man sitt kontor i London, eller Singapore, blir det etter hvert mindre naturlig å henvende seg til leverandører i Norge, fremholder Øystein Meland.

Ønsker å fortsette i Bergen

- Den behandlingen Stortinget kommer til å gi skipsfartsmeldingen og forslaget til skattereform blir helt avgjørende for redernes holdning til hvor de skal være lokalisert i fremtiden, og dermed for det maritime miljøet lokalt og nasjonalt. Mitt inntrykk er at det i den generasjonen som har tatt over styringen i rederiene i Bergen er et betydelig ønske om å fortsette driften av sine landorganisasjoner her. Samtidig føler alle en sterk forpliktelse til å forvalte de verdiene de har overtatt på en sunn og god måte. Hvis konsekvensen av de beslutninger som nå skal tas blir likeverdige konkurransevilkår i forhold til utenlandske redere, ser jeg optimistisk på fremtiden. Hvis derimot den politiske usikkerheten vedvarer, er jeg redd vi kan glemme 5+ for den maritime næringens del.

” Hvis politisk usikkerhet vedvarer, kan vi glemme 5+ for den maritime næring

TEMA

SKIPSFARTSMELDINGEN

”

Den bergenske rederinæring har vist større overlevelsessevne enn andre steder

// Bergen og omegn må bli oppfattet som den mest attraktive regionen å bo og arbeide i

NY STYREFORMANN I BERGEN NÆRINGSRÅD

HAUGESUNDER SOM ER OPTIMIST PÅ BERGENS VEGNE

- Jeg er optimist på Bergens vegne, sier nyvalgt styreformann i Bergen Næringsråd, Egil Herman Sjørnsen (46). Haugesunderen, som kom til Bergen som student i 1978, mener næringslivet må få øynene opp for de spennende forskningsmiljøene og bli mer villig til å ta i bruk den akademiske arbeidskraften som utdannes i byen.

Olav Munch (f.v.) har etter tre år som styreformann i Bergen Næringsråd overlatt klubben til Egil Herman Sjørnsen.

Egil Herman Sjørnsen er Cand. Polit fra Universitetet i Bergen (1986). Sjørnsen har jobbet flere år i Bergen Bank AS som finans- og sjefsanalytiker. Senere ble han leder for DnB Fonds AS i Bergen. Han har vært Finansdirektør i Vesta Forsikring/Vesta Liv AS, mens siden september 2003 har han vært administrerende direktør i Nordea Investment Management ASA.

- Det er ikke nok at Bergen er den hyggeligste byen i Norge. Bergen og omegnskommunene må også bli oppfattet som den mest attraktive regionen å bo og arbeide i. Det forutsetter en aktiv næringspolitikk som innbyr til innovasjon og entreprenørskap. I dette arbeidet spiller Bergen Næringsråd en viktig rolle, både som nettverksarena og som pådriver for rammebetingelser som er til gagn for alle som vil skape verdier og utvikle et livskraftig næringsliv, sier den tidligere fremtredende Høyre-politikeren.

- Jeg angrer ikke på at jeg forlot politikken i 1992, men jeg er svært glad for det nettverket jeg fikk gjennom alle disse årene i alle de politiske partier. Det blir nyttig også i den jobben jeg skal gjøre i Næringsrådet. Vi er i motsetning til partiene ikke avhengige av opplutning ved valg. Det gir oss det privilegiet det er å kunne tenke langsiktig, slik vi har gjort i Bergensscenarier 2020. At 5+-tenkningen også slår an i de politiske partiene er svært positivt. Det bidrar til fundamentet for de beslutningene som er nødvendige for at Bergen i 2020 skal fremstå som en 5+-by. Det påhviler oss alle et stort ansvar for at det tas gode beslutninger nå som bidrar til vekst og fremgang i et langsiktig perspektiv.

Illustrasjon: ACZ

Bergen Næringsråds nye styreformann vil ha fokus på studentbyen Bergen og forskningsmiljøene.
- Vi har en stor oppgave i å utvikle de betydelige muligheter kommersialisering av forskningsresultater gir oss, sier Sjørnsen.

Ikke bare transport og kommunikasjon

- Og da tenker du på transport og kommunikasjoner?

- Det også – men veldig mye mer. Gode veisystemer og kollektivløsninger er viktige for at alle som tar del i verdiskapningen skal unngå lange og uproduktive køer. Derfor vil prosjekter som Bergensprogrammet, E39 Kyststamvegen, Hardangerbro, veitunnel gjennom Ulriken og tilgjengelighet i sentrum fortsatt stå høyt på vår agenda. Men de som følger med Bergen Næringsråd vil vite at interessefeltet er stort og mangfoldig. Vi er en pådriver for at det tas beslutninger lokalt, regionalt og sentralt som er positive for utviklingen av næringslivet. Derfor engasjerte vi oss for eksempel sterkt for å få Konkurransetilsynet lagt til Bergen. Nå kjemper vi for å opprettholde Forsvarets virksomhet ved Haakonsvern, fordi dette har stor betydning både militært og sivilt. Det handler om å opprettholde og utvikle kompetanse som dersom den forsvinner kan få store og negative ringvirkninger.

Sett akademikerne i arbeid!

Når styreformannen i Bergen Næringsråd utfordres på viktige suksessfaktorer for at utviklingen i Bergen skal bli 5+, peker han på utdanning og forskning. – Manchester, som har 85.000 studenter ved sine fire universiteter, markedsfører seg som Europas største studentby. I forhold til en befolkning på 2,5 millioner, betyr våre 27.000 studenter relativt mye mer for Bergen. Det er blant annet et faktum at kulturbyen Bergen i stor grad står og faller på studentene. Byen har de siste 20 årene utviklet seg til den dominerende studentby i Norge, med alle de positive ringvirkninger dette har. Men like viktig som Bergens dyktighet til å trekke studenter til byen, er vår evne til å benytte den hjernekraften som utdannes. Universitetet har gjort en imponerende innsats for å medvirke til etablering og utvikling av forskningsbaserte virksomheter ved Høyteknologisenteret. Vi har likevel bare sett begynnelsen, og vi har en stor oppgave i å utvikle de betydelige muligheter kommersialisering av forskningsresultater gir oss. Men dersom vi skal beholde de beste

hodene i Bergen må en både i privat og offentlig sektor vise større vilje og engasjement for å gi de nyutdannede arbeidsmuligheter. Kompetanseprosjektet gir bedriftene mulighet til å teste kandidater i seks måneder for en rimelig penge. Min og Bergen Næringsråds oppfordring er at man benytter seg av dette tilbudet.

Finansnæringen kan utvikles

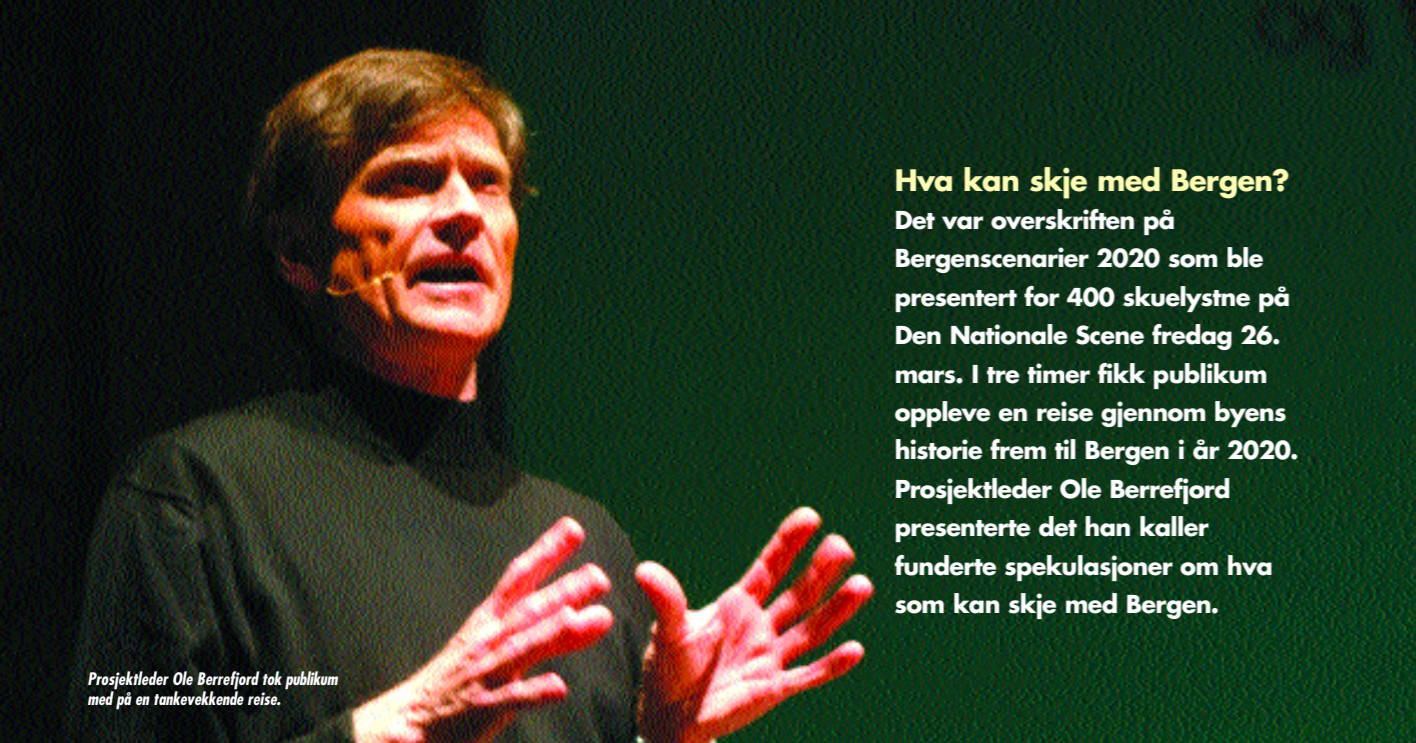
Egil Herman Sjørnsen har en lang karriere bak seg i bergenske finansinstitusjoner. I fjor høst ble han administrerende direktør i Nordea Investment Management (NIM) i Norge. Nordeas norske kapitalforvaltningsorganisasjon har drøyt 30 medarbeidere, hvorav de fleste holder til i Bergen. – Styrking av finansmiljøet i Norge og i Bergen har vært og vil fortsatt være en av mine kjepphester. Hvorfor kan ikke forvaltningen av de midlene som settes av i Petroleumsfondet i større grad overlates til norske forvaltere, som ledd i utvikling av et sterkt, nasjonalt forvaltningsmiljø? Vi har høykompetente mennesker og et lønnsnivå som er meget konkurransedyktig for denne typen arbeidskraft. Her ligger en enorm mulighet til varig etterbruk av olje- og gassressursene.

Lagarbeid må til

Sjørnsen leder virksomheten i NIM Norge fra Bergen, men er ofte på farten til Oslo og de andre skandinaviske hovedstedene. – Reiser og innsats i jobben kan jeg ikke redusere selv om jeg er blitt styreformann i Bergen Næringsråd, men jeg har bevisst gått ut av en del andre styrer for å få mer tid til dette vervet. Bergen Næringsråd har heldigvis en administrerende direktør og en administrasjon for øvrig som gjør en kjempejobb, og jeg kommer også til å spille på resten av styret for at vi i sum skal få utrettet mest mulig. I tillegg er det fantastisk å se den opplutning Bergen Næringsråd har fra medlemsbedriftene. Å være styreformann i Bergen Næringsråd er krevende, men fremfor alt gøy og svært stimulerende. Og det som er lystbetont får man som regel tid til, sier Egil Herman Sjørnsen.

// Privat og offentlig sektor må vise større vilje for å gi de nyutdannede arbeidsmuligheter

// Å være styreformann i Bergen Næringsråd er krevende, men fremfor alt gøy og svært stimulerende

Prosjektleder Ole Berrefjord tok publikum med på en tankevekkende reise.

Hva kan skje med Bergen?
Det var overskriften på Bergenscenarier 2020 som ble presentert for 400 skuelystne på Den Nationale Scene fredag 26. mars. I tre timer fikk publikum oppleve en reise gjennom byens historie frem til Bergen i år 2020. Prosjektleder Ole Berrefjord presenterte det han kaller funderte spekulasjoner om hva som kan skje med Bergen.

APPLAUS FOR 5+ BYEN BERGEN

Bergen i 2020 kan bli en optimistisk by som tar vare på kunnskap og ressurser, men frykten er at byen ødsler bort mulighetene og står igjen som en taper i den harde nasjonale og internasjonale konkurransen. Berrefjord har sammen med et kjerneteam laget forestillingen, og 500 personer har blitt intervjuet om Bergens fremtid.

Gründerhalvøyen Bergen

I fortellingen Bergenscenarier 2020 blir vi kjent med scenario 3 og scenario 5+. Bergen med merkelappen 3 betyr svinnenergi og ingen ting lykkes. Byen preges av intoleranse

og snevre egeninteresser. Samarbeider vi om verdiene blir innsatsen $2 + 2 = 5+$. I denne byen blomstrer forskning og næringsliv. Bergen blir kalt gründerhalvøyen og Bybanen "Fanapilen" er på plass. Berrefjord har lånt et gullkorn fra Gunnar Hagen Hartvedt som en advarsel. Det er ikke Janteloven som rir Bergen. Det er Herwitz- loven – dette at man ikke vil ha forandring.

Fikk ræven i gir

Forestillingen, som Bergen Næringsråd har tatt initiativet til, fikk stående applaus fra publikum. Salen lo godt da skuespiller Helge

Jordal avsluttet fortellingen med replikken: - Bergenserne fikk omsider ræven i gir. Diskusjonen om Bergen som en 5+ by fortsetter og Bergen Næringsråd vil være en av pådriverne. Like viktig et det at Bergen kommune, Hordaland fylkeskommune, utdanningsinstitusjoner, bedrifter, organisasjoner, kulturlivet og hver enkelt av oss tar ansvar og bruker 5+ scenario aktivt. Det er mange som har lyst å oppleve Bergenscenarier 2020 og det er planer om å sette opp flere forestillinger på Den Nationale Scene.

- Denne vei Willy Dahl!
Helge S. Dyrnes i Bergen Næringsråd viser vei.

Bjørn Wilberg Andersen, Ragnhild Gulbrandsen, Helge Jordal, Sølveig Holm og Ole Berrefjord.

Miljøkriger Kurt Oddekalv, Tor Grung Eide og ordfører Herman Friele.

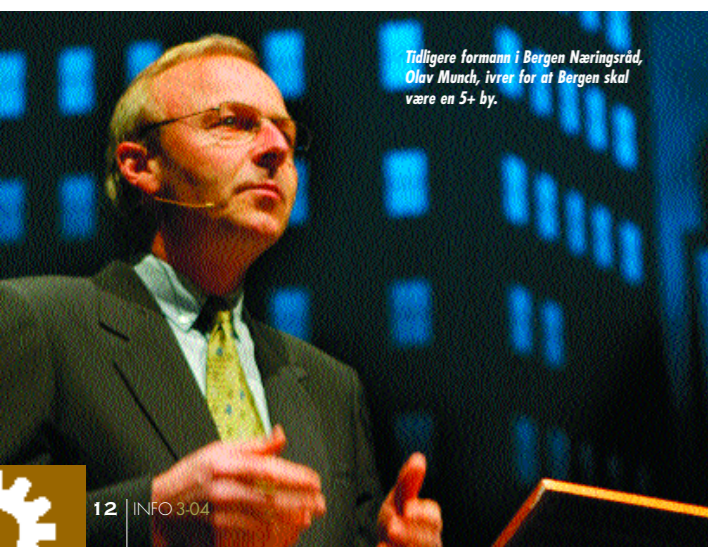
Utdanning fikk mye oppmerksomhet i Bergenscenarier 2020. Rektor ved Universitetet i Bergen Kirsti Koch Christensen tar utfordringen. Det samme gjør redaktør i Bergensavisen Olav Terje Berge.

Byrådsleder Monica Mæland tar utfordringen – Bergen = 5+.

Et forventningsfullt publikum på Den Nationale Scene.

Tidligere formann i Bergen Næringsråd, Olav Munch, ivrer for at Bergen skal være en 5+ by.

Skuespillerne Bjørn Wilberg Andersen og Ragnhild Gulbrandsen opplever julaffen 2020. De er tafatte og alle gatelysene i Bergen er slukket.

HORDALAND EKSPORTPRIS 2004 TIL FRAMO ENGINEERING AS

Finansdirektør
Thorbjørn Vågenes
mottok prisen av
ordfører Herman
Friele. Leder av
ressursgruppe
Internasjonalt i Bergen
Næringsråd,
August Kjerland jr.
til høyre.

Framo Engineering AS i Bergen ble tildelt Hordaland Eksportpris for 2004. Prisen ble delt ut av ordfører Herman Friele i forbindelse med Internasjonal Dag på Norges Handelshøyskole i mars.

Eksportprisen tildeles en person eller bedrift i Hordaland som gjennom aktivt, profesjonelt og målrettet arbeid har etablert seg som eksportør, og/eller har bidratt til å fremme næringslivet i Hordaland internasjonalt.

Juryen, som har bestått av Hordaland Fylkeskommune, Innovasjon Norge og Bergen Næringsråd, mener Framo Engineering både fremmer næringslivet i Hordaland internasjonalt, samtidig som bedriften er en sterk støtte for næringslivet i regionen. Videre mener juryen at Framo Engineering skjønner kundens behov og er brukerorientert i løsningene.

Fjær i hatten

- Dette er svært oppmuntrende for oss, sa finansdirektør Thorbjørn Vågenes, som mottok prisen på vegne av Framo Engineering. Det betyr at vi får anerkjennelse for det vi jobber med, og det er motiverende. Vi vil også dele prisen med alle våre underleverandører, understreker han. Vi jobber tett sammen med leverandørene, og har et svært godt samarbeid med dem.

Nærmere 90 prosent av omsetningen i Framo Engineering er rettet mot eksportmarkedet. Bedriften som tilbyr et bredt spekter av produkter for olje- og gassindustrien, kan vise til en nesten doubling i omsetning fra 2002 til 2003. De har spesialisert seg på pumpeutstyr som merkevarer, og det gir resultat.

LEDERE TRENGER FOLKEVETT!

Margareth Øvrum,
områdedirektør for
Driftstøtte i Statoil
snakket om etikk
og samfunnsansvar
i Statoil.

Morgendagens ledere vil trenge folkevett! Det var oppfordringen til deltakerne på Vårkonferansen i april i regi av ressursgruppen Mangfold i Ledelse i Bergen Næringsråd.

Nærmere 70 deltakere fikk med seg ulike foredrag som gikk fra Etikk i Statoil, via filosofen Kant til Lange underbukser og godt humør.

Kontroversiell film

Konferansens mest kontroversielle innslag var en film om påvirkningsledelse. Den amerikanske psykologen Robert Cialdini forteller engasjert om hvordan du skal få andre mennesker til å gjøre det du ønsker.

Ufordringene for ledere er store og ressursgruppen i Bergen Næringsråd er opptatt av å synliggjøre dette via Vårkonferansen. Ledere må takle nye krav både fra eiere, medarbeidere, medier og andre aktører. Folkevett handler om at dersom ledere ønsker innflytelse og vil ha det beste ut av sine medarbeidere, må de også ta de ansatte på alvor. Det er andre året konferansen arrangeres, og snart begynner planleggingen til neste års samling.

Et kulinarisk møte med Historiske Bergen

Pytterstuene

Planlegger du et arrangement eller ønsker en catering utenom det vanlige? Da anbefaler vi deg å benytte oss. Vi har tilgang til noen av de beste lokalene i Bergen, og har bred erfaring med å arrangere b.l.a. Lunsj, middag eller mottakelsen.

Vi komponerer spennende ledsagerprogram og arrangerer utflukter og blåturer for konferanser og firma.

Stort eller lite. Vi finner de riktige lokalene for ditt arrangement.

Spør og også om alternative løsninger for årsmøter, bryllup og jubileer.

Håkonshallen

Galleri Nygaten

Sjøstuene

For reservasjon kontakt vår bookingavdeling
Telt 55 57 30 35 Fax: 55 57 30 24
e-mail: conference.bgo@radissonsas.com

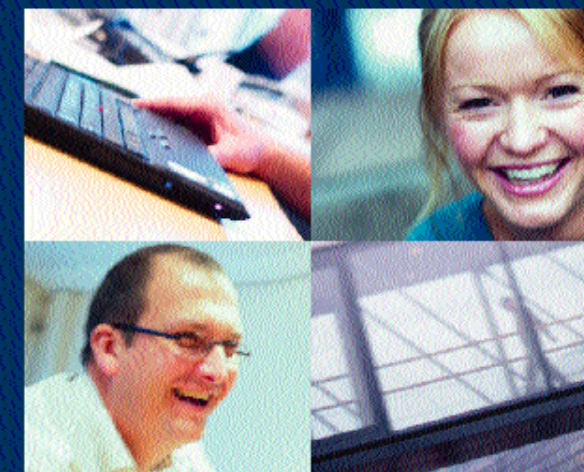
Radisson SAS
HOTELL & MORETT

Info - et sterkt annonsemedium

Markedsundersøkelse viser at annonser i Info blir lest - og er populære blant bladets lesere. Et sterkere medie for å treffe regionens beslutningstakere og offentlig forvaltning finnes vel ikke? Til høsten kommer Info ut med 3 utgaver: 27 august, 21. oktober og 2. desember. Annonseplassen er begrenset, så reserver nå. Du får rabatt på samlet bestilling av 3 annonser.

For informasjon og bestilling kontakt:

Maria Strandenes, Reklamebyrået AG 2
Tlf 55 3217 00 E-post: maria.strandenes@agbyra.no

TITTELGIVENDE DELTIDSTUDIER

www.bi.no/deltid

MASTER OF MANAGEMENT

Ta en mastergrad ved siden av jobb, med innhold tilpasset dine egne ønsker og behov. Studiet for deg som allerede har en avsluttet høyere utdanning. For 2004/5 tilbys følgende Masterprogram i Bergen: Påvirkningsledelse, Samspill og ledelse, Prosjektledelse.

BACHELOR OF MANAGEMENT

Deltidstudium hvor annen høyere utdanning kan inngå i valgfri del. Du er kanskje nærmere en bachelorgrad enn du tror. Skreddersydd innhold etter interesse og behov. For 2004/5 tilbys følgende program i Bergen: Ledelse og coaching, Prosjektledelse, Bedriftsutvikling, Mennesskelig ressursforvaltning, Internasjonal business, Salgsledelse og personlig salg, Kjemetrans økonomi og administrasjon.

BEDRIFTSØKONOM

Bedriftsøkonomstudiet er anerkjent i næringsliv og forvaltning, og gir deg en innføring i fagområdene økonomi, markedsføring, administrasjon og ledelse. To av kursene er valgfrie, velg blant kurs innen ledelse og markedsføring. Matematikk er valgfritt. Studier første trinn på vei til en bachelor tittel.

AUTORISERT REGNSKAPSFØRER

Toårig påbygning på Bedriftsøkonomstudiet. Gir grunnlag for autorisasjon som regnskapsfører samtidig med tittelen Høyskolekandidat.

DELTIDSKURS OG PROGRAMMER

www.bi.no/deltidskurs

LEDELSE Coaching, Orientering, Personalledelse, Situasjonbestemt ledelse
Bachelorprogram: Ledelse og coaching, Bedriftsutvikling, Mennesskelig ressursforvaltning, Masterprogram: Påvirkningsledelse, Samspill og ledelse

HELSELEDELSE - intensivkurs, KVINNER TIL TOPPS - lederutvikling

PROSJEKTLEDELSE Bachelorprogram: Prosjektledelse - trinnvis modell
Masterprogram: Prosjektledelse - ny og oppdatert trinnvis modell

MARKEDSFØRING - SALG - BUTIKKLEDELSE

Forbrukerattferd, Personlig salg, Salg i sisteledet, Butikkøkonomi
Spesialiseringer: Internasjonal business, Salgsledelse og personlig salg

ØKONOMI Bedriftsøk. analyse, Eksternregnskap, Avgifterett, Matematikk

GJØR NOE MED AMBISJONENE DINE

BI Bergen, telefon: 55 54 67 60
bi-bergen@bi.no www.bi.no/bergen
SMS: DELTID navn adresse til 1980

BI

Vi ønsker at medlemmene i Bergen Næringsråd skal bruke INFO som en møteplass for meninger og debatt. I spalten "På torget" kan du skrive om det du har på hjertet, og som du mener har interesse for andre. Det kan også være et tips, spørsmål eller oppfordring. Dine meninger kan vi også knytte videre til Bergen Næringsråds nettsider.

PÅ TORGET

DEN OVERSETTE RESSURS

Hvem er vi?

Vestlandets Eiendomsmeglerforening er lokalforening for statsautoriserte eiendomsmeglere i Hordaland og Sogn og Fjordane, vi er i dag 44 medlemmer – 42 fra Bergensdistriktet. Foreningen har tredoblet medlemstallet i løpet av de siste 10 årene. Vi er tilknyttet Norges Eiendomsmeglerforbund.

Hvordan kan eiendomsmeglere, som selger boliger som aldri før, være "Den oversette ressurs"? Jo, våre medlemmer representerer den gruppen i vårt samfunn som er nærmest boligmarkedet. Daglig snakker vi med "100-vis" av boligselgere og -kjøpere. Vi snakker med unge og vi snakker med eldre – kort sagt alle som er i boligmarkedet har på et eller flere tidspunkt i prosessen vært i kontakt med oss.

Vi formidler salg av nye hus og brukte hus, av borettslagsboliger og selveiende, av fritidshus og helårsboliger – vi selger alle typer eiendom. "Jada", sier du, "det er ikke noe nytt, men dere er jo kun ute etter å selge fortrest mulig til best mulig pris!?!?!?"

Sant nok, det er det som er meglerens oppgave; å sørge for at oppdragsgiverne våre får best mulig pris for boligen sin.

Poenget mitt i denne sammenheng er at vi får hele tiden "input" fra kjøpere og selgere om hva de ønsker seg av boliger – hvor store de skal være, hvilken beliggenhet de skal ha, hvor mye de vil betale, hvilken standard m.m..

Det er denne kunnskapen vi ønsker å bidra med i utviklingen av boligområder for fremtiden, og det er her vi er den oversette ressurs.

Vi deler gjerne ut av vår overflod til offentlige myndigheter når de skal i gang å planlegge boligområder. Vi kan gi innspill til utbyggere og selvfølgelig være bidragsyter når Bergen Næringsråd skal utforme sine meninger om byutvikling.

Ja, for byutvikling dreier seg vel om mer enn bare næringsbygg, gjør det ikke?

Retten skal være rett, det er noen utbyggere som spør oss om råd. De vil vite hva som kan bygges og hvilken pris man kan oppnå for boliger på en tomt de eier eller har utbyggingsavtale på. Men burde ikke utbyggerne heller komme til oss, før de har påtatt seg risiko og spørre om hva vi mener? For det er ikke alle typer boliger og pris-klasser som er salgbare over alt. Det vet vi også en god del om.

Det er selvfølgelig gledelig at Bergen Næringsråd har begynt å bruke meglerbransjens kompetanse i sin ressursgruppe for byutvikling, men det er innen næringseiendom - boligmeglere mangler.

Kommunene er premissgiverne for boligutviklingen, men ingen av kommunene i vårt distrikt har så vidt meg bekjent vært i kontakt med oss og spurt om våre råd.

Skriv til oss! 15–20 setninger! Send det til: kari.amble@bergen-chamber.no Eller: Kari Amble, Bergen Næringsråd, Postboks 843, 5807 Bergen. Merk konvolutt "På torget". Innlegg kan bli forkortet. Frist for innlegg til INFO nr. 4 er mandag 2.august.

Men, det er ikke for sent for vi vil svært gjerne få lov å bidra med innspill i planleggingen og fortelle hvorfor vi mener hvilke boliger som skal bygges hvor.

Så spør du: Hvem sin skyld er det at våre ressurser ikke er blitt benyttet bedre til nå? Deler av skylden må vi nok påta oss selv fordi vi ikke har vært flinke nok til å markedsføre denne delen av vår kompetanse, men det kan neppe påstås at bransjen vår er usynlig for nevnte aktører da vi ukentlig pøser ut hundrevis av boligannonser.

Som sagt, det er ikke for sent, la oss begynne et samarbeid nå til det beste for Bergen og omegn.

Pål Huun Monsen.

Statsaut. eiendomsmegler MNEF.

Formann i Vestlandets Eiendomsmeglerforening.

pal.monsen@emvest.no

BÆREKRAFTIG UTVIKLING ?

Kommentar til Vårkonferansen – Mangfold i Ledelse fra en opplyst og stimulert deltaker

Det er utmerket og prekärt at Bergen Næringsråd tar opp tema som berører vår motivasjon og våre drivkrefter som ledere. Ledere som ønsker utvikling og innføring av virksomheten med utgangspunkt i medarbeidere som blir verdsatt og tatt på alvor.

Programmet for vårkonferansen hadde et fint spenn mellom presentasjon av de overordnede storkonservisjoner, amerikanske superstrategier for suksessopnåelse, til det jordnære og mellommenneskelige respektfulle nærvær som fundament for vekst.

Ja, - for hvem er det som skal bære hvem i vår streben etter kraftfull utvikling?

Etter å ha tumlet med utfordringene i vårkonferansens ulike innslag må jeg tro at en kombinasjon av kunnskap om at

- du får som fortjent
- du høster som du sår
- gi så skal du få

og at

- genuin omsorg og oppmerksomhet er noe både arbeidstakere og ledere har behov for
- grunnleggende respekt for den enkelte arbeidstaker er viktig
- det er viktig å være tydelig, sann og forutsigbar

på sikt vil gi en utvikling der kolleger bærer hverandre og sammen bærer bedriften, slik at dette resulterer i en virksomhet som gjennomføres av en genuin BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Ragna Sofie Grung Moe.

Underdirektør Griegakademiet, institutt for musikk, UIB.

ragna.moe@grieg.uib.no

Fremtid og fortid er viktige elementer i utformingen av miljøet i Solheimsviken Næringspark. Den alltid roterende propellen symboliserer kontinuerlig fremdrift og forbedring av bedrifter og miljø.

**RIEBER
EIENDOMAS**

• t l

Adecco

Handelsbanken

Deloitte.

Vesta

**RIEBER
EIENDOMAS**

HYDRO

Hansa

SKRÅBLIKK

I denne spalte blir store og små begivenheter i politikk og næringsliv kommentert. Har du gode historier og tips, er redaktøren glad for innspill!

POLITIKK, TAKK – UTEN SNIKK, SNAKK

Det var den gamle ordføreren på Voss, Nils Mugås, som hadde følgende historie fra det indre liv i Arbeiderpartiets fylkestingsgruppe på 1970-tallet. "Vi hadde diskutert oss frem til et standpunkt i gruppen, og jeg skulle få æren av å fremføre det i plenum. Da var det at Olav Midtun fra Fjell torpederte alle mine politiske ambisjoner med følgende advarsel:

– Du ska' få da nett so du vil; men det ska' vera samrøystes!"

Omtrent etter samme prinsipp styrer ordfører Herman Friele Bergen bystyre. Alle skal få ordet, de fleste skal få det som de vil. Mens tiden tikker og går, blir saker utsatt og enstemmighet blir det ikke. At ordføreren roter med navnene på dem som skal ha ordet, er forståelig. At han ikke opplyser om stemmetall, er tilgivelig. Men verre er det at han åpner og stenger for debatt etter samme prinsipp som skjenkeløyvene utdeles i byen: går det så går det. Du kan ta hus og hjem og jobb og klær fra en bergenser, men å ta fra ham ordet: det finnes det ikke tilgivelse for.

Høyre satset på å få fart på bypolitikken og vant velgere på det. Men det de greier ved å sette fart på byråkratiet, greier Herman å sløse bort på å avvikle bystyremøtene så tregt at saker utsettes med en ventetid på en måned.

Varaordfører Kristian Helland ble kastet inn i kampens hete på møtet i april. Avviklingen blir skrudd opp flere hakk, innbyteren Helland får ros mens kapteinen Friele blir kritisert. Det er som om bystyret skulle spilt på Stadion.

Riktignok høster Herman ros fra damene (som vanlig), Liv Røssland sier at Friele er en gentleman og at han holder avtaler: "Herman Friele hopper etter Wirkola, og det er

ikke så enkelt." sier Fremskrittspartiets førstedame.

Til dette er det å bemerke at Bjørn Wirkola har passert de seksti, at han sluttet med skihopping for mer en 30 år siden og at han avsluttet sin idrettskarriere som fotballspiller, ikke hopper. Det å hoppe etter Wirkola burde være veldig enkelt nå. Men å lede bystyret i møtet etter at duksen Kristian Helland har rast gjennom sakskartet: Det er en umulig oppgave. Dessuten er Kristelig Folkepartis varaordfører fortrolig med Skriftens ord, og der står det som kjent: "Skje DIN vilje." Dette fromme ønsket har KrF-ordførerne i Bergen oppfattet som et mandat fra Vårherre, og da blir både samrøystes og akkurat som ordføreren vil.

Herman Friele skal tilgis det meste: han sto for århundrets sterkeste bekjennelse da han vedgikk å ha vært sjenert i sine unge år! En sjenert bergenser er omtrent like sjeldent som en atombombe i en syforening. Herman rødmot i unge år slik at det dugget for brillene når han hilste på morens venninner. Det kan godt hende at disse venninnene var av slikt kaliber og standard at dugg var en naturlig reaksjon. I Bergen er det ikke uvanlig.

Ordfører og rådmann Knut Tjønneland fortalte om en replikkveksling fra Bergen bystyre like etter krigen. En representant ba om ordet tredje gang i en sak og ordføreren nektet ham ordet:

– Men herr ordfører, der e' kommen nokken nye monumenter te' saken som eg må ta stilling te'! var innvendingen.

– Hjelper ikke. Det står i statuttene at du bare kan ta ordet to ganger til samme sak! var den kontante møteleders svar.

Vi tegner oss for replikkrunde over sommeren.

skråtass

Skråtass er et uberørt og uavhengig element i BN-familien